

НАРОД

„Народ“ излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у Франковој улици број 20.

Власник КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

Рукописи се не враћају. Огласи и белешке наплаћују се по погодби. Редакција је у улици Франковој бр. 20. Главни уредник ДРАГ. С. ГОГИЋ

Без анексија и накнада

Многим добронамерним људима изгледало је у први мах, да би се идеја о »миру без анексија и накнада« могао радо прихватити, али данас ни они немају, свакојако, више никаквих илузија о њеном правом политичком смислу.

На страну моралну тачку гледишта, због које Немци имају не само да поправе учињене неправде већ и да испаштају за учињене грехове. Али са чисто политичког гледишта овакав крај био би ипак победа немачка. Очеvidно то не би била она победа, о којој је Немачка сањала, али и ако подбацује њене монструозне апетите, ипак би јој очувала хегемонију над знатним делом света.

У једној својој брошури о смислу рата, којом се захтева борба до коначне победе, Андре Шерадам излаже све бенефиције које би из ове формуле имала Немачка. Оне су у главном у овоме: Пљачка од више десетина милиарди у окупираним земљама; стварање железничке линије Хамбург Багдад; могућност експлоатације латентног богатства Турске; стварање средње Европе или економске Пангерманије.

Чак и кад би Шерадам претеривао у неколико, ипак две су ствари у његовом разлагању несумњиве. Прво, Србија без накнаде њене огромне ратне штете пала би у потпуну економску зависност према Немачкој; и друго, идеја »без анексија« изазива напуштање енглеских освојења у Палестини и Месопотамији, а то ће рећи остварује за најкраће време железничку везу Немачке са Багдадом. То двоје, у вези са готово потпуним немачким господарством у Бугарској и Турској, значи остварење баш онога што је најбитније у немачкој освајачкој политици: освојење Истока.

Формула »без анексија и накнада«, на тај начин, представља само једну перфидност, која би учинила узалудним све жртве и све напоре Савезника.

Председник Вилзон, прокламујући свечано идеју о истинској слободи економског саобраћаја целога света, и изразивши се, у другој прилици најкатегоричније за слом аутократског пруског господарства, војничког и трговачког, над Аустријом, Бугарском и Турском — осудио је тиме унапред формулу »без анексија и накнада«, пошто она омогућава немачку економску хегемонију на Истоку.

Орган Клемансовљев »Л'Ом Либр« захтева због тога, да се у име слободе, части и историје мора истрајати у борби против немачке независности, односно против оваквих формула, јер ће иначе цела западна Европа после једног непуног столећа доћи у врло бедно стање.

КОСТ У ГРЛУ

Амстердам. — Принцеза Ајтел-Фридрих, снаха крљезова посветила се озорчено анти енглеској политици и проповеда мржњу међу немачким трупима против Енглеске. Према једном извештају са фронта, који је објавио »Велт ам Монтаг« сви божићни пакети, које је принцеза послала војницима у рововима и болницама, имали су једну траку са натписом: »Нека Бог казни Енглеску.« Та је фраза стара и одомаћена, али ипак било је војника који су ову траку вратили принцези: они су нарсебно сви строго кажњени. Сви пакети принцезе Ајтел, који су били намењени болничаркама, садржавали су и по двадесет памфлета против Енглеске и енглеског народа, који су имали да се разделе равеницима.

ЧЕШКА ВОЈСКА

Париз. — Г. Пол Жинисти, дописник »Пти Паризијена« посетио је чешко-словачку војску и овако је описује:

»Видели смо војнике нове чешке војске, који су ратовали у Русији и од којих је многи био јунак у јулској офанзиви код Зборова.

Други елеменат, много већи, чине Чехословаци, који су дошли из Америке на позив Чешког Народног Одбора. То су или врло млади или у пуној снази људи, који су већ били војници и за чију

обуку неће требати много времена. Други су из соколских друштава, чије ће спортско васпитање олакшати њихову војничку спрему.

Чеси, који служе у страначкој легији, прећи ће у народну војску. Осим тога има и у Италији двадесет и две хиљаде Чеха, који желе да се боре за савезничку ствар, која је и њихова. Већ се преговара са италијанском владом да се они пошљу у Француску.

Из разумљивих раз-

ВОЈНИЧКА АМЕРИКА

Вашингтон. — Комисији за војску у Сенату војни мигистар Гекер изнео је податке о ратњи припремама Сједињених Држава.

»Ја ово изјављујем — рекао је Бекер — из два разлога: Прво, јер американски народ има право да зна сјајан начин, на који смо успели да организујемо народне снаге колико у људству толико у ратном материјалу, за одбрану једне ствари. Друго, јер американска војска под командом генерала Першенга у Француској као и сви наши Савезници могу оценити корист, која ће настати због моралне депресије наших непријатеља, кад они увиде, да американска демократија, без дутања и без оклевања, сву своју снагу у војницима, резервама, материјалу, у организационој сили, баца против њихове вјичке машине.

Господ и Бекер изложио је затим, како је вјска Сједињених Држава, која је у августу 1917. имала 900.000 официра и 200.000 војника, на крају децембра 1917 год. достигла 1.428.000 људи. За десет месеци створила смо војску шест пута већу од укућних свага што смо их имали у рату са Шпанијом и један и по пут већу од целокупне мобилизације, која је била наређена за време рата за независност.

За исти период од девет месеци авијатичарски одред који 3. априла није имао више од 65 официра повећао се на 4000 официра и 84.000 подофицира и војника.

Здравље људи је изврсно, како никад није било код толике војске.

Морталитет за време мара у ствари износио је 5 од хиљаду док мртутим сада износи до 2 од хиљаде; Морал овику трупа је изврстан.

Трошкови за овај напор од 150 милиона повели су се из 7 и по милијарди долара за годину дана то јест 50 пута колико вођвани војни издат годишње за време мара и 10 пута колико су целокупни трошкови америчке владе износили у нормално време.

лога није допуштено рећи тачан број војника ове војске. Али се, по изворима одакле се она регрутује, може судити о њеној борбеној способности.

У овој војсци има у великој размери младих са свршеним студијама. Само у депоу, који смо ми посетили, има 135 њих, који су одмах способни да буду официри. А у целом овом контингенту има само један неписмен војник и по томе се може најбоље судити о квалитету ове војске.

Резултате постигнуте у ових девет месеци овако је поделено и изнео амерички министар војни:

1. Мобилизација и распорђивање велике војске постигнуто је на начин, да су се ефективно, постепено стварани, могли врло брзо опремити, како би било лакше њихово транспортовање.

2. Ова огромна војска се искућала и није се гавело озбиљне штете индустрији у земљи;

3. Организација око снабдевања извршена под најповољнијим околностима. Материјал за борбу и опрема, који су привремено у почетку били недовољни, данас су потпуни.

Резерве у оружју најмодерније врсте, невероватном брзином расту: артиљерија, митраљези и све врсте пушака перађених у довољном броју за све војнике, који су сада у Француској и који могу бити транспортовани у 1918.

4. — Војска која је већ стигла у Француску и чија су официри и војници добила накнадну специјалну опрему већ је спремна за борбу.

5. — Сада се у Француској за исхрану војске у борби праве самосталне комуникације за службу магацина за снабдевање.

6. Према већ одређеном програму, који се и изводи у дело, вршиће се накнадно опремање.

7. Ни једна војска, једнака иначе по својој вредности, није до сада у светској историји била створена таквом брзином и никада до сада нису предузете биле сличне мере за снабдевање, здравље и добробо војника.

СТРАХ ОД СЛОВЕНА

Женева. — У последњем броју »Цукунфта« Максимилијан Харден формално устаје против сваке анексије словенских територија од стране Немачке. Харден не правда ово своје непријатељство против анексија својим демократским осећањима, већ једано интересима саме Немачке. Он

сматра као особиту опасност, ако би централне државе приграбиле и такве елементе, које оне нису у стању да асимилују. У Русији неће вичито управљати максималисти. Исто тако утопија је вероватно да ће се она распасти знајући државице. Она ће понова постати врло моћан сосед, са којим мора да се рачуна. За Аустрију такође анексија Пољске, мање или више маскирана, представља велику опасност. Та опасност је још гора са чисто немачке тачке гледишта, јер таква Немачка, која би очувала Познан и Шлезивију, а то ће рећи широке пољске покрајине, не би никада ни једног минута била сигурна у свој територијални интегритет, ако би, с друге стране, Пољска постала елемент од утицаја у аустријској монархији.

ГИЈОМА У АТИНИ

Атина. — Генерал Гијома остаће још данас у Атини. Јуче је примио француску војну мисију, као и једну мисију Грка избеглица. Он им је изјавио да ће Француска и Савезници водити рачуна о судбини Грка под туђим јармом.

На ручку, који је давао краљ у част генерала Гијома били су: Венизелос, француски посланик де Били, министри војни и морине и неколико других лица. Краљ се врло срдач

ЛАЂЕ КОЈЕ НЕ ТОНУ

Има неколико дана како је канцеларија за пловидбу у Вашингтону одобрила конструкцију двадесет лађа, од 4000 тона, које не тону. При пробама тип ових бродова показао се јако отпоран торпедима, само је био разрушен дузар на десној страни кљува.

Како ове лађе треба да буду уређене, па да се одупру торпидирању? Допуштено је поставити питање и на то одговорити не помћу сретава која су усвојена, по путем размисљања. Полазња тачка је: сматрање онога што се догодило кад је торпед експлодирао противу лађе.

Свако зна што је додир торпеди и лађе тежи, већи је и ефекат. Један торпед који експлодира на сто метара јесте без утцаја, а на десет метара није опасан. Благода рећи Билвановој мрежи која образује око лађе једну заштитну, удаљену за десет метара од бокова лађе, торпиди не експлодирају на даљини безбедној. Али се сада намеће питање: а ако торпед прекине и пробије мрежу? Треба тражити друго средство,

но разговарао са командантом савезничких трупа.

ГРЧКЕ ПАТЊЕ

Атина. Према обавештењима из дипломатских извора, Џемал паша је био наредно да сви Грци из Смирне изаберу између турског поданства и прогонства. Око 800 грчких породица из страха је примало турско поданство а 400 других породица је одведено у Хамау у Сирији. Њихово имање је конфисковано.

Кад су стигли у Хамау, ове су породице смештене у логоре. Неколико дана доцније изао је Џемал паша наредбу, у присуству једног немачког официра, да морају променити народност или послати синове на фронт. Неколико породица је примило турско поданство а многе су прешле у Ислам. Из породица, које нису пристале, Турци су насилно узели у војску све мушке од 16 до 45 година.

ЊИХОВА СВАЂА

Рим. — »Идеа Националек« јавља, да је баварска штампа изнела на дневни ред питање о анексији Гирола од стране Баварске.

У Тиролу се већ данас налазе немачке трупе, састављене највећим делом од Бавараца, и та околност отпочиње да узнемирава Аустријанце, који се данас кају што су офанзиву против Италије водили у заједници са Немцима.

да се експлозија неминовно произведе на даљини безбедној по бокове. Ако се експлозија производи додиром торпеди и лађе треба при конструкцији њеној да спољни зидови буду обложени неком врстом јаке, заштитне мреже, а да се прави зид налази унутрашњости. Потребна су дупли зидови и да спољни зид буде одвојен од унутрашњег простором од од 3—4 метра.

Ова заштита састојала би се из једне шупљине између унутрашњег оклопа и спољне. Торпед удара у спољни оклоп и развија је, али он прска дадеко на 3—4 метра од унутрашњег оклопа, који остаје нетакнут. Лађа је истама отежана уласком воде у шупљину, али не ризикује да потоне. Шупљина је подељена у одвојене ћелије у смислу вертикалном. У ширини ове шупљине потребно је да постоје мостови за саобраћај, а на последњем мосту лаке прегрде које се лако одижу при напону експлозије. Шупљина подељена у ћелије треба да је празна, да би ограничила последице воде.

Нашта не треба да се на а за што би сматало експанзи ја гаса.

Зашто су ове предострож ност? Оне се објашњавају а вализом феномена, који се производе е спловном торпе да. Овај буни спољни зид и прска, то не рећи да запре мина од 1 постаје запремина од 1000, па чак и од 10.000 због температуре.

Гас који је набијен због ко де која га опкољава, бега јед ним делом горе где нема отпора, једним делом на лађи, где опет нема отпора. Ако се устреми у какав затворен простор, он га развија, ако је у слободном простору, излази полако са ваздухом, не проузрокујући много штете. По требно је дакле да торпед експлодери у слободном простору.

Покушаји учествовања у очу рата и од рата показали су да је се бало на добром путу. Жалело се, што није овај пројекат потпуно усвојен. Са ов им системом добио се нар. овај резултат, да једна експлозија од 200 ктр. пирокси ти при додиру са спољним оклопом буши руну од 40 м. мет. и да не производи никакву штету на деформацију преграде положене на 3 метра унутрашњости, остављајући је потпуно нетакну том.

Изгледа да је могуће, да се и највеће лађе могу да заштите од торпеда таквог какав је сада. Трговачка флота може да буде заштићена исто тако као и ратна. За време мара шуљина против торпе да прима робу и покривена је са чврстим кровом. За време рата замењује се лаким кровом и шуљина не прима робу. Потребно је оставити слободан пут за гас при могућој експлозији.

Хедзон Максим предложио је и други један систем, у коме такође постоји шуљина против торпеда, али је спољни зид њихов снабдевен законом од жаца и челичних шипака, као и цевима напуњеним водом. Један део гасне енергије троши се на закљону, други на цевима с водом које разбија испарајући воду; отуда расхлађивање гаса који бежи навише.

За конструкцију ових бродова потребни су огромни трошкови, јер је важно то, да ови бродови иду брже од сумарена, да се не би излагали торњирању неколико пута, јер се могу одупрети јдном торпеду али не неколицима.

ЕКОНОМСКА БОРБА

Вашингтон. — Трговачка Комора Сједињених Држава поднела је један извештај својим 500.000 чланова, у којем предлаже, да се извести шефови немачке индустрије, да неће моћи ступити у пријатељске трговачке везе са Сједињеним Државама све докле немачка влада не постане одговорни орган пред народом. На основу резултата савезничке конференције у Паризу, Комитет амерканске трговачке морине одлучио је да

пошље своје представнике у Лондон, Париз и Рим и да оснују своје филијале у свима важнијим пристаништима Атлантика, не само да би постигао што ефикаснију контролу америчке морине, већ да би и осигурао потпуну кооперацију између савезничких трговачких морина.

ПОСЛЕ РАСПУШТАЊА

Петроград. — Према наредним вестима прва седница Уставотворне Думе текла је овакв: Дума прелази на дневни ред, чија је прва тачка питање о миру. У име револуционарних социјалиста изјављује Тимотјев, да руска република може једино у споразуму са савезницима тежити закључењу општега мира. Говорник устаје противу сепаратног мира изјављујући, да се чак устручава да га назове правим маром. Када је царистички режим покушао да закључи сепаратан мир, сва се земља узрујала од незадовољства, и царизам је пао. Затим чита ову декларацију о закључењу мира, коју Дума усваја: «Уставотворна Дума предлаже Савезницима да споразумно формулишу услове мира којим би се обезбедила интереси и достојанство свих зарађених народа и одлучује да се изабере изасланство које би одмах повело преговоре са Савезницима. У име целог рускога народа Дума изјављује, да жали што су били отпочети преговори за сепаратан мир.

Код непријатеља

Лондон. — Холандски листови предвиђају, да ће у Немачкој избити велика револуција која ће очистити јункере, ако немачки конзервативци не увиде, да треба да престану са својом акцијом. Берлински дописник «Лојда» прориче да ће се, ако пропадну преговори са Русијом, догодити велика реакција у народу, чија је нервоза дошла до врха. Дописник додаје, да неки војнички неуспех, па ма колико био мали, може имати огромних последица. Париз. — Према обавештењима, добијеним индиректним путем, у Бечу и у другим варошима Доње Аустрије штрајкови су постали општи. Оскудица у намирницама је потпуна, оброк је наово смањен и поред переда. Жеља за миром је општа. У Франкфурту на Мајни било је великих манифестација за мир. Берн. — Нереди и штрајкови и даље трају у Бечу. Фабрике ратног материјала морале су се такође затворити. Хлеб је постало особито редак и већ три дана не издаје се становништву. Организоване манифестације за мир без анексија сузбиле су полицију, која је хтела да им спречи пут и продре до центра Беча. Сматра се као вероватно да ће граф Чернин поднети оставку. Царих. — «Фосине Цајтунг» пише: Према примеру стране Немачке Отагобине, у Аустрији се против струје, која је за таксвани мир без анексије и штета, оснива странка за мир са анексијама. «Немачки народни савет за Беч и Доњу Аустрију», састао се 5 и 6 јануара и скупио потписе чланова за частан мир. Посланик Вихтел у споруку са др. Патајем чланом Господске куће упутно је графу Чернину петицију, у којој се тражи, да се после заузећа Пољске, Литваније и Курланије; морају испривити границе према Русији у којима Аустрија и да се то исто учини и на италијанској граници. Лондон. — Јављају из Амстердама: Упорно се одржава глас да су избили врло озбиљни нереди у индустријској рајској области. У Милхајму су трупе употребиле митраље. Берн. — «Минхенер Нахрихтен» изјављују да нереди у Прагу добијају карактер револуције. Пангерманистич-

ки листови оштро критикују министра финансија зато што је поднео извештај Кајзеру, да је, због тешке финансијске ситуације, свака офанзива немогућна. Берн. — «Крајццајтунг» је забрањен зато што је донео чланак под насловом: «Треба напустити Аустрију». — О овом питању води се врло жива полемика у немачкој штампи. САВЕТОВАЊА Париз. — Врше се припреме за велику конференцију председника савезничких влада, која ће врло скоро бити у Лондону. После конференције Лојд Џорџ и лорд Милнер доћи ће у Париз да присуствују седницама Врховног Ратног Савета. «Тан» јавља да ће се Врховни Ратни Савет састати идуће недеље у Версаљу и да ће на њему бити Лојд Џорџ и Орландо, као и председник владе Клемансо. Савезнички Поморски Савет држао је прошле недеље своје редовне седнице. Француску је представљао адмирал Ле Бон. ЗГРАДА НА ЛАЖИ Петроград. — У званичним извештајима Централних Сила избачене су све изјаве Троцког, у којима он истиче да Централне Силе истичу захтеве, противне принципима прокламованим 12. децембра. Руски делегати су више пута протестовали против тенденциозних аустро-немачких извештаја, истичући, колико је опасно утицати на јавно мишљење лажним саопштењима. И овом приликом принуђени смо да одлучно протестујемо. (Агенција Вестник). ВЕЧИТО РОВЕЊЕ Рим. — Листови тврде, да су последњи покушај испата «Гебена» и «Бреславе» изазвали бивши краљ Константин и његови агенти. Ове две немачке лађе требале су да бомбардују Јејегска острва, а нарочито Митилену, Сиру, Хиос, у циљу да застраше свет и да омету мобилизацију. Швајцарски листови скрећу влади пажњу, да краљеви агенти једнако раде, и ако се Константин прави болестан и не излази из куће. САОПШТЕЊА Моли се свизи онај ко шта ала о Драгом Вукојеваћу поднареднику из Београда да извести Милана Костића типографа на адресу уредништва листа «НАРОД».

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ Јуче узору наша пешадија је напала противничке положаје на висовима источно од Азјаго и на више места их пр. била и поред упорног непријатељског отпора и офанзивних повратака. У вече је евакуисано у позадину 1500 заробљеника са 62 официра. — Наша и савезничка артилерија сарађивала је у акцији успешно тукући нападали терен и растерујући непријатељска појачања, која су врло журно долазила долинама Нас и Кампомуго. Наше ваздушне ескадриле свуда су очувале надмоћност. Наши авијатичари оборили су десет непријатељских апарата а француски пилоти два. ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ У излету на Лондон прошле ноћи учествовало је 15 непријатељских апарата од којих су 4 или 5 успели да

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ продру до престонице и бацали су бомбе између 9 и 10 сати. Мало после овог првог напада други непријатељски авиони наишли су на обалу код Есекса али је само један допро до Лондона. Неколико наших апарата подигли су се и сусрели са непријатељским авионима над Есексом. После кратке борбе један непријатељски апарат пао је у пламену. Три човека из посаде сагорили су. Према последњем извештају жртва има: погинулих 47 и рањених 169. ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ После кратке артиљеријске припреме наши оделени су гр дрла дубоко у немачке линије; поточо од Селва и довели заробљеника. У Алзасу код Шеноле је потпуно пропало један непријатељски напа. Немци су оставили заробљеника. 14. јануара су француски авијатичари бацили 600 кг. експлозива на станицу Конфланс и на фабрике у области Сен Прива. НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ ПАРИЗ. — У Француску је стигао нов контингент португалске војске. При погасу војника је дозвратио нови председник Сиџонио Пиез изјавивши да ће борбу наставити до краја. АТИНА. — Генерал Гијома је дошао из Атине синоћ у 19 сати и стићи ће у Солун данас на подне. АМСТЕРДАМ. — Делеше из Аустроугарске и даље јављају да се све већма шире у аустријским круговима максималистичке идеје. ПЕТРОГРАД. — Завршен је претрес бившем члану Думе Пуринскеваћу, који је био окривљен за организацију монархичке завере. Он је осуђен на четири године робије а остали саучесници на три и две године. Двојица су ослобођени. БЕРН. — Рајхстаг ће прекосутра понова почети рад. БЕРН. — Одбор за сљедеће послове у аустријским делегацијама усвојио је великом већином одлуку, у којој се са задовољством прима изјава аустријских министара, и признају њихови напори на гаду на миру, у коме монархија не тражи на оштету. ШТОКХОЛМ. — Према једној депеши из Беча «Франкфуртер Цајтунг» из јужне Швајцарске и целе јужне Аустрије, добијају се непрестано петиције у којима Хрвати и Словенци траже стварање независне југословенске државе. Ове петиције примају југословенски посланици. Према овој депеши за скупљање потписа на петицијама употребљава се велики број жена и деце. ЛОНДОН. — «Манчестер

и бацали су бомбе између 9 и 10 сати. Мало после овог првог напада други непријатељски авиони наишли су на обалу код Есекса али је само један допро до Лондона. Неколико наших апарата подигли су се и сусрели са непријатељским авионима над Есексом. После кратке борбе један непријатељски апарат пао је у пламену. Три човека из посаде сагорили су. Према последњем извештају жртва има: погинулих 47 и рањених 169. ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ После кратке артиљеријске припреме наши оделени су гр дрла дубоко у немачке линије; поточо од Селва и довели заробљеника. У Алзасу код Шеноле је потпуно пропало један непријатељски напа. Немци су оставили заробљеника. 14. јануара су француски авијатичари бацили 600 кг. експлозива на станицу Конфланс и на фабрике у области Сен Прива. НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ ПАРИЗ. — У Француску је стигао нов контингент португалске војске. При погасу војника је дозвратио нови председник Сиџонио Пиез изјавивши да ће борбу наставити до краја. АТИНА. — Генерал Гијома је дошао из Атине синоћ у 19 сати и стићи ће у Солун данас на подне. АМСТЕРДАМ. — Делеше из Аустроугарске и даље јављају да се све већма шире у аустријским круговима максималистичке идеје. ПЕТРОГРАД. — Завршен је претрес бившем члану Думе Пуринскеваћу, који је био окривљен за организацију монархичке завере. Он је осуђен на четири године робије а остали саучесници на три и две године. Двојица су ослобођени. БЕРН. — Рајхстаг ће прекосутра понова почети рад. БЕРН. — Одбор за сљедеће послове у аустријским делегацијама усвојио је великом већином одлуку, у којој се са задовољством прима изјава аустријских министара, и признају њихови напори на гаду на миру, у коме монархија не тражи на оштету. ШТОКХОЛМ. — Према једној депеши из Беча «Франкфуртер Цајтунг» из јужне Швајцарске и целе јужне Аустрије, добијају се непрестано петиције у којима Хрвати и Словенци траже стварање независне југословенске државе. Ове петиције примају југословенски посланици. Према овој депеши за скупљање потписа на петицијама употребљава се велики број жена и деце. ЛОНДОН. — «Манчестер

МАЛИ ОГЛАСИ

Војним куририма, Од 16 овог месеца отвара се кафана и ресторација «Српски кулер» Поред изврсног ваја и укусног јела. Врши снабдевање «кратка свакодневном робом» свима војничким потребама. Цена по све солидна. Услуга брза и тачна. Душан Марковић, вивалид улица Јелдиз Отел Бр. 18 позадина хотел Марсела и В. Србије. 3 3 Винарска радња Ираклије Зарчевића. — Билогда — Препоручује добро природно вино, коњак и ракије по најумеренијим ценама. Радња се налази у улици: Макс Хордена Бр. 13. — у близини «Олимпса». 5-30 Српско Трговачко Друштво Улица Александра Великог број 7, обавља све банкарске трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свету, да се користи услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благајни размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима. 6-10 На продају нова машина за писање са српским словима. Обратити се књажару Париској у улици Франковој. 8-